

RINGSAKER KOMMUNE

Brumunddal, 17.10.2022

E13 PUMPEHUSPLASSEN ODDEN – MOLO, MJØSPARKEN

KONTRAKTSBESTEMMELSER

0.1. GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

1 Formål - Omfang

Disse kontraktbestemmelser er basert på Norsk Standard NS 8407:2011, Alminnelige kontraktbestemmelser for totalentrepriser ("NS 8407").

Der annet ikke eksplisitt fremgår gjelder NS 8407.

Da avtalen inngås etter en samspillsfase, der totalentreprenøren har vært ansvarlig prosjektutvikler – med ansvar for alle løsninger og all prosjektering, og det også i gjennomføringsfasen er avtalt vederlagsbestemmelser og samspill som avviker fra hva som følger av en typisk totalentreprise, er det behov for endringer i NS 8407. Følgende endringer er avtalt:

Endret punkt 1.6 og nye pkt 1.9-1.12

1.6 Målpris

Målprisen er den totale prosjektkostnaden totalentreprenøren har tilbudt å gjennomføre byggeprosjektet innenfor, bestående av totalentreprenørens kalkulerte selvkost med påslag for risiko og fortjeneste.

Alle henvisninger i NS 8407 til kontraktssum erstattes, dersom annet ikke er avtalt, med målpris – eksempelvis ved sikkerhetsstillelse, fakturering og beregning av dagmulkt osv, jf pkt 7.2, pkt 27.2 og pkt 40.3.

1.9 GMP (garantert maksimalpris)

Et nærmere avtalt pristak for byggherrens betalingsforpliktelse, bestående av målpris med et ytterligere tillegg for uforutsett/risiko. GMP angir totalentreprenørens maksimale vederlag.

1.10 Prosjektkostnad(er):

De faktiske kostnader som påløper for totalentreprenøren frem til overlevering til byggherren i prosjektet, basert på selvkost for innkjøp og egne arbeider, tillagt avtalt påslag for risiko og fortjeneste. Utelukkende forsvarlige kostnader anses som prosjektkostnader. Uforsvarlige eller unødvendige kostnader totalentreprenøren påføres ved gjennomføring av kontraktarbeidene, eksempelvis knyttet til erstatningskrav fra tredjeperson eller opprettingsarbeider i byggefase som følge av uaktsomt begåtte feil, anses ikke som prosjektkostnader, og skal ikke dekkes av byggherren. Kostnader knyttet til opprettings-/utbedringsarbeider etter overtakelse (mangelutbedring) anses under ingen omstendighet som en prosjektkostnad.

1.11 Samspillsgruppen:

Et forum med representanter fra totalentreprenøren og byggherren som vil følge opp den løpende daglige styring av prosjektet på vegne av partene. Samspillsgruppen ledes av en utpekt prosjektleder. Nærmere bestemmelser med hensyn til samspillsgruppens sammensetning og arbeidsmetodikk mv fremgår av avtaledokumentet.

E13 PUMPEHUSPLASSEN ODDEN – MOLO MJØSPARKEN

GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

1.12 Styringsgruppen:

Forum med representanter fra totalentreprenørens og byggherrens ledelse, som har den overordnede kontroll av at kontraktens intensjon og målsetting mv blir etterlevd. Nærmere bestemmelser med hensyn til styringsgruppens sammensetning mv skal fremgå av avtaledokumentet.

1.13 Prosjekteringsgruppe:

Prosjekteringsgruppen har ansvaret for det operative arbeidet hvor prosjektledelse, styring og oppfølging av arbeidene kontraktspart skal bidra med kompetanse og erfaring som bidrar til en effektiv gjennomføring og i samsvar med prosjektets mål.

Endret pkt 3:

3 Samspillmodellen

Prosjektgjennomføringsmodellen har tatt utgangspunkt i at byggherren på et tidlig stadium i prosjektgjennomføringen brakte inn totalentreprenøren, med tilhørende engasjerte rådgivere, som byggherrens prosjektutvikler. Totalentreprenøren skal, som byggherrens prosjektutvikler, videreutvikle og gjennomføre inngår. Gruppen består av medlemmer fra respektive parter. Den enkelte

byggeprosjektet i et åpent og tillitsfullt samarbeid med byggherren, hvor de enkelte aktørers samlede kompetanse og faglige/personlige egenskaper skal utnyttes for å nå felles prosjektmål. Det forutsettes samarbeid, åpenhet og gjensidig lojalitet godt utover hva som følger av en tradisjonell totalentreprise.

Byggherren er forutsatt aktivt å delta i, og følge opp, totalentreprenørens arbeid under planlegging og gjennomføring av byggeprosjektet. Det er likevel totalentreprenøren som skal lede, styre og kvalitetssikre prosjektgjennomføringen, basert på de innspill byggherren gir.

Endret pkt 4

4 Møter

Utgår i sin helhet, og reguleres i avtaledokumentet.

Endret pkt 9

9 Partenes representanter

Utgår i sin helhet, og reguleres i avtaledokumentet.

Endret pkt 10

10 Kontrakthjelpere

Utgår i sin helhet, og reguleres i avtaledokumentet.

Endret pkt 14.6

14.6 Valg av løsninger

Totalentreprenøren skal løpende tilrettelegge for byggherrens valg av løsninger/produkter mv gjennom en byggherrebeslutningsplan. Planen skal utarbeides så snart som mulig etter avtaleinngåelse, og angi innen hvilke frister byggherren må treffe sine valg, uten at valgene skal ha fremdrifts- eller kostnadskonsekvens. Byggherrebeslutningsplanen skal være et aktivt verktøy for samspillsgruppen, for å sikre at prosjektet når de overordnede målsetninger om blant annet samarbeid og gode løsninger.

I prosjektutviklingsfasen som ligger til grunn for avtalt målpris/GMP har totalentreprenøren og byggherren fastlagt alle vesentlige løsninger, materialer og utførelser. Partene har også avtalt en generell standard for alle produktvalg og alle løsninger. Innenfor avtalte rammer står byggherren fritt til å velge løsninger og produkter.

Totalentreprenøren plikter alltid å fremskaffe minst ett alternativ for utførelse, inklusive materialvalg mv, som ligger innenfor avtalt målpris og oppfyller avtalte krav til standard/ligger innenfor for-/detaljprosjektets rammeforutsetninger.

Dersom totalentreprenøren mener at byggherrens valg etter dette punkt går utover avtalte rammer, har totalentreprenøren rett til å kreve tillegg i målpris og GMP. Krav på tillegg skal varsles og dokumenteres uten ugrunnet opphold. Dersom totalentreprenøren unnlater å varsle og dokumentere tilleggskrav i henhold til forrige setning, mister han retten til å kreve GMP og målprisen justert, som følge av byggherrens valg.

Totalentreprenøren skal ikke utføre arbeider som han vil kreve GMP og målprisen justert for, uten etter byggherrens forutgående skriftlige bestilling (endringsavtale/omtvistet endringsordre). Eventuelle arbeider utført før det foreligger avgjørelse fra byggherren vil ikke gi rett til økning av målpris/GMP.

I den grad byggherren ikke gjør bruk av sin rett til å velge løsninger, materialer og utførelser, plikter totalentreprenøren – etter skriftlig varsel med minst tre dagers siste frist for byggherren til å treffe et valg – å velge løsninger og produkter. Løsningene og produktene skal oppfylle avtalte generelle krav til standard/kvalitet. Varsel med siste frist for byggherren til å treffe valg skal sendes slik at tidspunktet samsvarer med siste mulighet for totalentreprenøren og byggherren til å velge løsning/produkt uten at valget får fremdriftskonsekvens.

Endret pkt 21.4

Utgår i sin helhet, og reguleres i avtaledokumentet.

Endret pkt 23

23. Risiko for forhold ved grunnen

Totalentreprenøren har i prosjektutviklingsfasen, og før målpris og GMP ble avtalt, hatt det fulle ansvar for vurdering av grunnforhold, herunder ansvar for gjennomføring av

E13 PUMPEHUSPLASSEN ODDEN – MOLO MJØSPARKEN

GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

tilstrekkelige grunnundersøkelser, klarlegging av kabler og ledninger i grunnen osv. Alle opplysninger byggherren har gitt om grunnforhold er i ettertid kvalitetssikret av totalentreprenøren. Totalentreprenøren har fått oppgjort sin innsats basert på medgått tid/medgåtte kostnader. Som følge av totalentreprenørens rolle i prosjektutviklingsfasen er det avtalt at totalentreprenøren skal ha risikoen for alle forhold i grunnen som han burde oppdaget ved gjennomføring av grundige forundersøkelser.

I prosjektutviklingsfasen, og før målpris og GMP ble avtalt, hadde totalentreprenøren også ansvaret for å vurdere mulige kulturminner, jf lov av 6. juni 1978 nr 50. Som følge av totalentreprenørens rolle i prosjektutviklingsfasen er det avtalt at totalentreprenøren skal ha risikoen for alle kulturminner som han burde oppdaget ved gjennomføring av grundige forundersøkelser.

Dersom forholdene i byggegrunnen, herunder ukjente kabler og ledninger, kulturminner osv, avviker vesentlig fra hva totalentreprenøren burde oppdaget gjennom grundige forundersøkelser, har totalentreprenøren krav på tillegg i byggetid/regulering av målpris/GMP. Eventuelle slike krav skal varsles og følges opp i henhold til pkt 32-34 nedenfor.

Punkt 24 og pkt 25 utgår, og erstattes av:

24/25 Byggherrens valg av løsninger og annen prosjektering

Fra prosjektutviklingsfasen har totalentreprenøren overtatt det fulle ansvar for alt byggherren har utført i prosjektet, herunder byggherrens valg av løsninger/produkter og enhver annen prosjektering. Totalentreprenøren påtar seg således risikoen for all prosjektering/alle løsninger/produkter i byggeprosjektet, som om han hadde valgt løsningene/produktene og/eller foretatt prosjekteringen selv.

Totalentreprenøren skal, forut for videre prosjektering/utførelse, undersøke alle opplysninger og dokumenter som leveres av byggherren, og har ansvaret for opplysningene/dokumentene som om de var levert av totalentreprenøren selv. I den grad totalentreprenøren forstår eller burde forstå at byggherrens forslag vil føre til uheldige konsekvenser i form av nedsatt anvendelighet eller dyrere drift av det ferdige bygg eller anlegg, skal totalentreprenøren varsle byggherren, og angi alternative løsningsforslag.

Dersom totalentreprenøren misligholder sine forpliktelser etter andre avsnitt, anses utførelsen av løsningen som en mangel ved kontraktarbeidet.

Endret pkt 31.1

31.1 Retten til å pålegge endringer

Byggherren kan ved endringsordre pålegge totalentreprenøren endringer.

En endring kan gå ut på at totalentreprenøren skal yte noe i tillegg til eller i stedet for det opprinnelige avtalte, at ytelsenes karakter, kvalitet, art eller utførelse skal endres, eller at avtalte ytelser skal utgå.

E13 PUMPEHUSPLASSEN ODDEN – MOLO MJØSPARKEN

GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

En endring må stå i sammenheng med det kontrakten omfatter, og ikke være av en vesentlig annen art enn det opprinnelig avtalte arbeidet. Er ikke annet avtalt, kan ikke byggherren pålegge totalentreprenøren endringer ut over 25% netto tillegg til målpris.

Avvik i forhold til kontraktens mengdeangivelse på poster som skal avregnes etter enhetspriser (regulerbare poster), utgjør ingen endring med mindre avviket i vesentlig grad overstiger det totalentreprenøren burde ha tatt i betraktning ved inngåelsen av kontrakten.

Utløsning av opsjoner som beskrevet i kontrakten anses ikke som endring, og gir ikke rett til verken fristforlengelse eller rigg og driftskompensasjon.

Endret pkt 31.2; nytt 4. avsnitt:

Kostnader til forsering etter dette punkt, og etter pkt 33.8, regnes som prosjektkostnad, jf pkt. 1.10, og gir rett til justering av GMP og målpris, i den grad årsaken til forsinkelsen ikke skyldes forhold som totalentreprenøren har risikoen for. Dersom totalentreprenøren er årsak til forsinkelsen regnes forseringskostnadene ikke som en prosjektkostnad.

Tillegg til pkt 34.1:

Totalentreprenørens rett til justering av "vederlaget" i pkt 34.1 erstattes med "målpris og GMP". Endringer og svikt i byggherrens medvirkning gir følgelig rett til justering av avtalt målpris og GMP, og ikke tilleggsvederlag for endringen/merkostnadene isolert sett.

Endret pkt 34.2, 34.3 og 34.4

34.2 Generelle regler for vederlagsregulering

Utgår i sin helhet, og reguleres i avtaledokumentet.

34.3 Vederlagsjustering ved anvendbare enhetspriser

Utgår i sin helhet, og reguleres i avtaledokumentet.

33.4 Vederlagsjustering når det ikke foreligger anvendelige enhetspriser

Utgår i sin helhet, og reguleres i avtaledokumentet.

Endret pkt 35.2:

35.2 Totalentreprenørens søksmål

Dersom totalentreprenøren mottar avslag fra byggherren på et varsel etter 32.2 eller krav om vederlagsjustering eller fristforlengelse, må han ta de nødvendige skritt for å iverksette ordinær rettergang eller voldgift etter reglene 50.4, senest åtte måneder etter overtakelsen av hele kontraktsgjenstanden, med mindre partene blir enige om en lengre frist.

E13 PUMPEHUSPLASSEN ODDEN – MOLO MJØSPARKEN

GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

Gjør totalentreprenøren ikke det, taper han sitt krav mot byggherren.

Endret pkt 38.2:

38.2 Prøvedrift

Dersom konkurransegrunnlaget/avtalen forutsetter at det skal gjennomføres prøvedrift gjelder følgende regler:

Ved oppstart av prøvedriftsperioden skal alle kontraksarbeider, også tekniske anlegg mv, med mindre annet er avtalt, være testet, dokumentert og ferdigstilt i henhold til pkt 36 og pkt 37. Oppstart prøvedrift skjer ved delovertakelsesforretning, jf pkt 35.5 og pkt 37.1 og 37.2, der byggherren overtar alle kontraksarbeider, med unntak av tekniske anlegg. Byggherrens rett til å nekte delovertakelse og oppstart prøvedrift følger av pkt 37, jf pkt 36.

Delovertakelse og oppstart av prøvedriftsperiode innebærer følgende:

- Byggherren får rett til å ta hele kontraktarbeidet i bruk.
- Risikoen for den del av kontraktarbeidet som delovertas, går over fra totalentreprenøren til byggherren. Totalentreprenøren beholder risikoen for tekniske anlegg i hele prøvedriftsperioden.
- Totalentreprenørens plikt til å holde kontraksarbeidene forsikret opphører
- Totalentreprenøren får rett til å fakturere 70 % av innestående. Dette gjelder utelukkende dersom alle kontraksarbeider med unntak av tekniske anlegg, overtas av byggherren ved oppstart prøvedrift. Dersom bare deler av øvrige kontraksarbeider overtas, skal en forholdsmessig andel av innestående utbetales.
- Totalentreprenørens plikt til å rette mangler påvist ved delovertakelsesforretning/oppstart prøvedrift reguleres av pkt 42.3.3.

Prøvedriftperioden er 12 måneder hvis ikke annet er avtalt. Dersom annet er avtalt skal det tilrettelegges for at prøvedriften kan gjennomføres i både vinter og sommersesong.

I prøvedriftperioden skal totalentreprenøren og byggherren teste og funksjonsprøve kontraktarbeidene. Totalentreprenøren skal i hele prøvedriftsperioden, uten krav på regulering av målpris/GMP, bistå med drift av tekniske anlegg og opplæring av driftspersonalet, i det omfang byggherren ønsker.

Ved utløpet av prøvedriftperioden overtas samtlige kontraksarbeider ved overtakelsesforretning og undertegnelse av prøveprotokoll, jf pkt 36 og pkt 27.1/37.2, med mindre overtakelse nektes i henhold til pkt. 37.3.

Overtakelsen innebærer følgende:

- Byggherren mister retten til å påberope seg mangler ved kontraktarbeidene som han har oppdaget eller burde ha oppdaget i løpet av prøveperioden, jf pkt 42.2.1.

E13 PUMPEHUSPLASSEN ODDEN – MOLO MJØSPARKEN

GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

- Totalentreprenøren får rett til å sende slutfaktura.
- Sikkerheten som totalentreprenøren har stilt for ansvar i byggetiden, nedtrappes i samsvar med pkt. 7.4.
- Reklamasjonsfristen for samtlige arbeider begynner å løpe, jf pkt. 42.2.2.

Endret pkt 41:

41 Brudd på samordningsplikten

Utgår i sin helhet, og reguleres i avtaledokumentet.

Endret pkt 42.3.3:

42.3.3 Gjennomføring av utbedringen

Byggherren skal sette en rimelig frist for totalentreprenørens utbedring.

Med mindre annet avtales, skal alle mangler som er påvist ved overtagelse eller delovertagelse være utbedret innen en måned etter overtagelse eller delovertagelse. Fristen på en måned gjelder ikke der mangelutbedring forutsetter bruk av innsatsfaktorer med bestillingstid utover 20 dager. I slike tilfeller skal det, etter krav fra totalentreprenøren ved overtakelse/delovertakelse, inngås særlig avtale om utbedringsfrist, som ivaretar faktisk bestillings-/leveringstid. Utbedringsfrister i dette punkt er dagmulksbelagt med NOK 3.000,- pr. kalenderdag.

Byggherren plikter å gi totalentreprenøren nødvendig atkomst slik at utbedring kan foretas. Utbedring skal, uten tilleggs kostnad for byggherren, koordineres med byggherrens bruk av bygget eller anlegget. Totalentreprenøren har således ikke krav på tillegg selv om utbedringsarbeidene pålegges utført utenfor normal arbeidstid.

Endret pkt 47.1

47.1 Generelt om bruk av dokumenter

Skriftlige eller elektroniske dokumenter, herunder prosjekteringsmateriale, som er utarbeidet i forbindelse med kontrakten, skal kun gjøres kjent for partene og andre som trenger dem til gjennomføring av prosjektet, senere drift, vedlikehold, ombygging og påbygging.

Endret pkt 47.2.2:

47.2.2 Rett til å bruke prosjekteringsmaterialet

Alle rettigheter til bruk av prosjekteringsmaterialet, også i andre prosjekter, tilfaller byggherren.

Partene skal for øvrig behandle prosjekteringsmaterialet på en slik måte at opphavsmannens rettigheter ikke krenkes.

Dersom materialet byggherren mottar etter 47.2.1 inneholder informasjon som ikke omfattes av avtalen, kan byggherren ikke bruke denne informasjonen.

Endret pkt 50.3.1:

50.3 Oppmannsavgjørelse

Partene kan avtale at en tvist om kontraktsforholdet avgjøres av en oppmann, med mindre tvisten allerede er brakt inn for domstol eller voldgift etter 50.4.

Dersom partene ikke innen 14 dager etter at kravet er fremsatt blir enige om hvem som skal være oppmann, skal oppmannen velges fra Standard Norges oppsatte liste over oppmenn etter den der fastsatte fremgangsmåten.

Den som bringer tvisten inn for oppmannsavgjørelse, skal skriftlig nedlegge påstand og i nødvendig utstrekning begrunne sitt standpunkt og fremlegge dokumentasjon. Kopi av begjæringen sendes direkte til den andre parten. Innen en kort frist fastsatt av oppmannen skal den andre parten få anledning til skriftlig å uttale seg og fremlegge sine bevis. Partene har rett til å sende ett ytterligere innlegg til oppmannen med kopi til den andre parten innen sju dager etter å ha mottatt den andre partens første uttalelse. Hvis oppmannen finner det ønskelig, kan han innkalle partene til et møte for å redegjøre ytterligere for sine krav i hverandres påhør.

Oppmannens avgjørelse av tvisten skal begrunnes og sendes hver av partene. Avgjørelsen skal foreligge innen 14 dager etter avsluttet saksforberedelse. Dersom en part uten gyldig grunn unnlater å uttale seg eller møte for oppmannen, skal denne avgjøre tvisten uten ytterligere utsettelse.

Den parten som fullt ut eller i det vesentlige taper saken, bærer endelig utgiftene til oppmannen. For øvrig bærer hver av partene sine omkostninger. Avgjørelsen skal opplyse om hvilken part som skal bære utgiftene til oppmannen, eventuelt om utgiftene skal deles likt mellom partene.

SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

0.2. SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

0.2.1 Språk og krav til formidling

Gjennomføring av denne kontrakt vil foregå ved bruk av norsk språk. Dersom totalentreprenøren eller hans underentreprenører gjør bruk av fremmedspråklige arbeidstakere, skal totalentreprenøren sørge for å etablere et system for kommunikasjon som gjør at den arbeidskraft som benyttes til enhver tid er underrettet om alle forhold som er relevant for den enkeltes arbeid. Dette omfatter alle forhold, herunder tegninger, beskrivelser, SHA, kvalitet, anvisninger på byggeplass mv.

0.2.2 Forhold til media

Totalentreprenøren skal ikke uttale seg til presse etc om forhold vedrørende kontraktarbeidet uten på forhånd å ha konferert med byggherren. Generelt skal han henwise til byggherren i slike saker.

0.2.3 Rapportering til Sentralskattekontoret for utenlandssaker

Totalentreprenøren skal straks (dvs innen en uke) rapportere til byggherren hvis han eller underentreprenør(-er) inngår avtale eller kontrakt med utenlandsk(-e) firmaer eller utenlandsk arbeidskraft, uavhengig av regler i NS 3431 pkt. 16.1.

Totalentreprenøren skal rapportere til Sentralskattekontoret for utenlandssaker innen 14 dager etter kontraktsinngåelse med underentreprenør på fastsatt skjema (RF-1199 – eller tilsvarende). Videre skal skjema RF-1198 (eller tilsvarende) benyttes for å rapportere all utenlandsk arbeidskraft som har arbeidet på bygge- og anleggsplassen. Kopier av all rapportering skal sendes byggherren umiddelbart. I tillegg skal også foretaksnummer i avgiftsmanntallet påføres skjemaet.

Totalentreprenør er ansvarlig for å sikre at rapporteringspyramiden ikke brytes, slik at bestemmelsene må føres videre samt å bekrefte at han har overholdt pålagt rapportering til sentralskattekontoret.

Evt. bøter eller andre krav mot byggherren som følge av at totalentreprenøren ikke har overholdt sine forpliktelser under dette punkt er totalentreprenørens ansvar og skal betales av ham. Kostnader i denne forbindelse anses ikke som en prosjektkostnad.

Skjemaer og opplysninger kan fås ved henvendelse til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i Sandnes.

0.2.4 Minstelønnskrav m.v, jf forskrift om informasjons- og påseplikt

Totalentreprenøren plikter å sørge for at ansatte i egen organisasjon og ansatte hos underentreprenører og leverandører ikke har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som følger av allmenngjøringsforskrifter, jf forskrift og informasjons- og påseplikt § 5 og 6. Dette gjelder bare for ansatte som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten. Lederen av virksomheten er ansvarlig for at denne kontraktbestemmelsen blir etterlevd.

Totalentreprenøren skal på oppfordring legge frem dokumentasjon for lønns- og arbeidsvilkårene som blir benyttet, både i egen virksomhet og hos underentreprenører og

SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

leverandører. Totalentreprenøren skal også på oppfordring fremlegge dokumentasjon på at han har etterfulgt forskrift om informasjons- og påseplikt i sine kontrakter med underentreprenører og leverandører.

Dersom totalentreprenøren ikke etterlever disse forpliktelsene, har byggherren rett til å holde tilbake deler av totalentreprenørens honorar inntil det er dokumentert at forholdet er brakt i orden. Summen som blir tilbakeholdt skal tilsvare ca 2 ganger arbeidsgivers besparelse. Ved uenighet fastsetter byggherren beløpets størrelse.

0.2.5 Antikontraktørklausul

Arbeidet skal utføres av totalentreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt ved underentreprise.

Avtale om underentreprise med enmannsforetak eller anvendelse av innleid arbeidskraft må være oppgitt og begrunnet i tilbudet og godkjent skriftlig av byggherren. Det forutsettes at den innleide arbeidskraft er lovlig. Slik godkjennelse endrer ikke totalentreprenørens forpliktelser overfor byggherren.

Byggherrens nektelse av å godkjenne totalentreprenørens valg av underentreprenør etter denne bestemmelse gir ikke totalentreprenøren rett til godtgjørelse for de merkostnader dette måtte påføre ham.

Totalentreprenøren skal til enhver tid kunne dokumentere at den anvendte arbeidskraft oppfyller kontraktens bestemmelser. Dokumentasjonsplikten omfatter også underentreprenøren og dennes personell.

Alle avtaler om underentrepriser skal inneholde likelydende bestemmelser om arbeidets utførelse, forhold på byggeplassen og utførelse ved underentreprise som anvendt i dette avtaledokumentet.

Byggherren kan kreve dagmulkt dersom totalentreprenøren selv eller noen av hans underentreprenører anvender ulovlig eller ikke-kontraktsmessig arbeidskraft og forholdet ikke er blitt rettet innen en frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten skal utgjøre 1 promille av Målprisen, men ikke mindre enn kr. 3 000,- pr hverdag.

Ved konstatert brudd på ovennevnte bestemmelser, og der totalentreprenøren ikke har rettet feilen innen fristens utløp, kan byggherren heve kontrakten. Rett til heving av kontrakten på dette grunnlag gir byggherren anledning til å utelukke totalentreprenøren/ underentreprenøren fra å delta i oppdrag for denne byggherren innen bygge- og anleggsvirksomhet for inntil ett år.

0.2.6 Internkontroll/SHA

Totalentreprenøren er ansvarlig for alle arbeider og tiltak som er nødvendige for å tilfredsstille kravene i SHA-lovgivningen. Spesielt nevnes:

- Arbeidsmiljøloven av 17. juni 2005
- Forskrift om Internkontroll av 6. desember 1996

SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

- Forskrift om sikkerhet, helse- og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser (Byggherreforskriften) av 3.aug. 2009, gjeldende fra 01.01.2010.

Totalentreprenøren skal være Koordinator for prosjekteringen (KP) i henhold til Byggherreforskriften. Han skal også være hovedbedrift i henhold til arbeidsmiljøloven og gjennomføre de tiltak som Hovedbedriften i henhold til Byggherrens SHA-plan har ansvar for. Alle entreprenører plikter å følge bestemmelsene i Byggherrens SHA-plan.

Det vil bli stilt krav om at alle entreprenørene kan dokumentere at de har internkontrollsystem i henhold til Forskrift om Internkontroll.

Totalentreprenøren er også ansvarlig for å oppfylle øvrige krav i lover og forskrifter vedrørende arbeidsmiljø og vernetiltak.

0.2.7 Kvalitetssikring

Alle entreprenører skal etablere et kvalitetssikringssystem for prosjektet med utgangspunkt i ISO 9001. Opplegget skal dokumenteres og godkjennes av byggherre/byggeledelse før arbeidet påbegynnes. Senere endringer i opplegget skal godkjennes tilsvarende. Fakturaer vil ikke bli honorert før kvalitetssikringssystemet er godkjent.

Kvalitetssikringssystemet skal minimum omfatte:

- Organisasjonsplan som angir ansvarsforholdene i prosjektet, med navngitte personer.
- Rutiner for dokumentstyring
- Kontrollplan som angir selvplåagte kontroller samt kontroller som er påkrevet for å vise at arbeidene er utført i henhold til spesifikasjoner, tegninger, gjeldende regler og standarder.
- Rutiner for registrering av kontrollresultater, med blankett for dokumentasjon (kopi til byggeleder).
- Rutiner for å følge opp underentreprenørenes egenkontroll
- Rutiner for registrering og behandling av avvik.

Utover nevnte kontrollplan vil entreprenørene bli pålagt egenkontroll av spesielle kontrollpunkter. Kontrollen skal dokumenteres ved egne utarbeidede sjekklister.

Entreprenørene skal dokumentere "kontroll av utførelse" ifølge Plan- og bygningsloven. Dokumentasjon overleveres løpende til byggeleder. Ved avsluttet arbeid skal entreprenørene overlevere komplette permer i tre eks. med innholdsfortegnelse, skilleark etc. som dokumenterer hans utførelse. Sluttoppgjør utbetales ikke før dokumentasjonen er overlevert.

Entreprenørene skal være behjelpelig ved byggherrens utførelse av stikkprøvekontroll i byggeperioden.

0.2.8 Ekstra prøver og befaringer

Kostnader og eventuelle forsinkelser på grunn av ekstra prøver/målinger som må tas fordi avtalte prøver/målinger ikke tilfredsstillende, er totalentreprenørens ansvar og regnes ikke som projektkostnader.

SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

Blir det på grunn av forhold som totalentreprenøren er ansvarlig for nødvendig med ekstra befaringer og oppfølging av arbeidene i tillegg til avtalt ferdigbefaring/overtakelsesbefaring med en kontrollbefaring, skal totalentreprenøren dekke byggherrens ekstra kostnader til honorarer, utlegg med mer i den forbindelse. Det samme gjelder for befaringer med mer i reklamasjonstiden og i forbindelse med reklamasjonstidens utløp.

Dette gjelder ikke prøver som må tas eller befaringer som foretas på grunn av eventuell tvist mellom partene.

0.2.9 FDV-dokumentasjon

FDV-dokumentasjonen skal dekke alle bygningsmessige og tekniske installasjoner slik at anleggets driftspersonale finner all nødvendig informasjon for rasjonell og sikker drift, vedlikehold og forvaltning. Det skal være med nødvendige henvisninger mellom tegninger, skjemaer og øvrig dokumentasjon.

All dokumentasjon skal være på norsk

Komplett FDV-dokumentasjon skal leveres i henhold til NS 8407 pkt 36.2.

Struktureringen skal følge NS3451 Bygningsdelstabellen og utarbeides både som elektronisk utgave i form av HTML-oppsatt og i papirutgave. Den elektroniske utgaven skal leveres på minnepinne, mens den papirbaserte utgaven leveres i to stk komplette ringpermsett. Tegningene skal levers i dwg- og pdf-format.

Materialet skal gi *fyllestgjørende* dokumentasjon vedrørende tekniske spesifikasjoner, bruksveiledninger og vedlikeholdsrutiner for anleggsdelene. Videre skal all dokumentasjon som innreguleringer, egentestprotokoller, prøvetakinger etc. inngå. FDV-dokumentasjonen skal inneholde leverandørfortegnelse med kontaktinformasjon.

Alle mapper skal ha følgende faste struktur:

Skilleark	Skillearkttittel
1	Generell info (Prosjektorientering, adresselister etc.)
2	Anleggsbeskrivelse (Funksjon, oppbygging, hoveddata, systemskjema etc.)
3	Kravspesifikasjoner (forutsetninger, etc.)
4	Materialspekifikasjon med leverandøradresser, Teknisk dokumentasjon (Håndbøker, brosjyrer etc.)
5	Betjenings- og driftsveiledning.
6	Tidsplan, vedlikehold, med vedlikeholdsaktiviteter. Loggbok.
7	Prosedyrer for feilsøking.
8	Kontroll- og målerapporter.
9	Liste over forbruksmateriell og reservedeler.
10	Fotografier/video. (Nedgravde, skjulte og kritiske anleggsdeler eks: avløpsrør)
11	Tegningslister.

SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

12	Tegninger. (Alle RELEVANTE tegninger i samme målestokk som arbeidstegninger. "AS BUILT")
----	--

0.2.10 Reklamasjonsbesiktigelse

Det skal holdes minst en reklamasjonsbesiktigelse 1 år etter overtagelse. Ytterligere reklamasjonsbesiktelser avtales særskilt mellom partene. Siste reklamasjonsbefaring avholdes rett før reklamasjonstidens utløp.

0.2.11 Rent Tørt Bygg

Totalentreprenøren skal etablere rutiner for å sikre at forskriftskravene i TEK § 8-38, med utdyping i veiledningen (REN) samt kravene i Veilederen for Rent Tørt Bygg blir tilfredsstillende ivaretatt gjennom byggeperioden.

0.2.12 Tropisk tømmer og fredet skog

Som følge av at byggherren ikke skal ha regnskogmateriale eller materiale fra fredet skog i sine bygg eller på sine byggeplasser, og som følge av manglende pålitelige sertifiseringsordninger for trevirke, skal totalentreprenøren planlegge og utføre kontraktarbeidet slik at tropisk trevirke ikke blir benyttet eller forefinnes på byggeplassen.

Totalentreprenøren kan søke byggherren om unntak fra dette. Vedlagt søknaden skal følge dokumentasjon fra pålitelig, uavhengig tredjepart om opprinnelsesland og tresort samt forsikring om at trevirket ikke kommer fra regnskog eller fredet skog. Byggherren avgjør etter eget skjønn om unntak kan gis. Det gjøres særskilt oppmerksom på at unntak ikke kan påregnes.

Aksept av totalentreprenørens tilbud anses ikke som et meddelt unntak etter denne bestemmelse.

Dersom det på tross av bestemmelsene ovenfor, i kontraktarbeidet eller på byggeplass, finnes trevirke fra regnskog, fredet skog eller tropisk trevirke som ikke er godkjent av byggherren, er dette å anse som en mangel som kan kreves rettet for totalentreprenørens regning, uavhengig av kostnadene for slik retting. Byggherren kan i tillegg kreve dekket sitt tap som følge av mangelen. For øvrig gjelder kontraktens misligholdsanksjoner.

0.2.13 Kabler og ledninger i grunnen

Før graving påbegynnes, skal totalentreprenøren ta kontakt med aktuelle etater og selskaper og få ledninger og kabler påvist, og gravetillatelse innhentet. Totalentreprenøren vil få opplyst kontaktperson for hver av kabeletatene, og har det fulle ansvar for videre arbeider – herunder ansvar for fremdrift.

Oppdager totalentreprenøren uforutsette kabler og ledninger, skal han omgående varsle byggherren og vedkommende etat. Totalentreprenøren er ansvarlig for å koordinere og gjennomføre videre arbeider med kablene/ledningene.

Totalentreprenøren har det fulle ansvar for at kabler og ledninger i grunn og luft ikke skades under arbeidet. Skader som måtte oppstå skal repareres av vedkommende etat, på totalentreprenørens regning. Totalentreprenøren er også ansvarlig for indirekte skader som

SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

måtte oppstå, slik som oversvømmelse og lignende. Kostnader knyttet til ovennevnte anses ikke som prosjektkostnader.

0.2.14 Substitusjonsplikt

Totalentreprenøren skal gjennomføre systematisk substitusjon i henhold til bestemmelsene i Produktkontrollovens § 3. Dette skal utføres i CO-builder eller tilsvarende system.

0.2.15 Bevaring av eksisterende trær

Totalentreprenøren har ikke anledning til å felle trær på byggetomten uten godkjenning av byggherren. Alle terrengarbeider skal utføres med stor forsiktighet for ikke å skade bestående trær eller trærers røtter. Det skal ikke kjøres med anleggsmaskiner i trærnes rotsoner, dvs. arealet av trekrone projisert på bakken under. På arealet under trekrone skal evt. graving utføres med nødvendig forsiktighet slik at røttene ikke skades.

0.2.16 Miljøkrav til utvalgte produkter

Det stilles egne miljøkrav til de 5 materialtypene som antas å ha størst betydning for miljøet. Dette gjelder følgende materialer:

- Brannimpregnert treverk til utvendig kledning
- Flislim
- Smøremembran
- Maling
- Treullsementplater til himling

Produktene som tilbys av totalentreprenøren innenfor de ovennevnte materialtypene skal tilfredsstillende følgende krav:

1. *Emisjonsdata:*

Det skal kunne dokumenteres at produktene tilfredsstillende følgende krav:
(gjelder ikke for impregnert treverk som skal benyttes utendørs)

- TVOC (Total Volatile Organic Compounds) < 0,2 mg/m²h
(Min 70 % av komponentene skal være identifisert)
- Formaldehyd (HCHO) < 0,05 mg/m²h
- Ammoniakk (NH₃) < 0,03 mg/m²h
- Kreftfremkallende stoffer (IARC 1987)^{1*} < 0,005 mg/m²h

^{1*} IARC 1987, (IARC 2004)

Evt. avvik fra denne bestemmelsen skal begrunnes og vil bli vurdert av byggherren.

2. *Kjemikalieinnhold:*

Produktet skal ikke inneholde stoffer på myndighetenes prioritetsliste (Kfr www.miljostatus.no). Evt. avvik fra denne bestemmelsen skal begrunnes og vil bli vurdert av byggherren.

3. *For maling:*

Kravene som ligger til grunn for Svanemerket skal være tilfredsstillende for produktet som tilbys. Oppfyllelse av dette kravet dokumenteres med fremleggelse av Svanemerket eller annen dokumentasjon på at kravene som ligger til grunn for Svanemerket er oppfylt.

SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER